

Số: /KH-UBND

Bắc Sơn, ngày tháng 5 năm 2023

KẾ HOẠCH

Thực hiện Đề án “Bảo tồn và phát huy giá trị văn học dân gian của các dân tộc thiểu số đến năm 2030” trên địa bàn huyện Bắc Sơn

Thực hiện Kế hoạch số 84/KH-UBND ngày 05/4/2023 của Ủy ban nhân dân tỉnh về thực hiện Đề án “Bảo tồn và phát huy giá trị văn học dân gian của các dân tộc thiểu số đến năm 2030” trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn. Ủy ban nhân dân huyện xây dựng Kế hoạch thực hiện như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích

Cụ thể hóa các quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ của Đề án trên địa bàn huyện thông qua việc triển khai thực hiện dự án, chương trình, sự kiện, hoạt động cụ thể phù hợp với tình hình, điều kiện thực tế của huyện. Đồng thời đảm bảo gìn giữ được những đặc điểm cơ bản, cốt lõi mang bản sắc dân tộc trong kho tàng văn học dân gian các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện, như: phong tục tập quán, tiếng nói, chữ viết, trang phục, dân ca, dân vũ, dân nhạc, lễ hội truyền thống..., đồng thời kết hợp chặt chẽ với các ngành, lĩnh vực khác có liên quan như: du lịch, giáo dục, an ninh, thông tin truyền thông, môi trường.

Nâng cao nhận thức của Nhân dân, nhất là đồng bào các dân tộc thiểu số trong việc bảo tồn, phát huy các tác phẩm văn học dân gian; tăng cường công tác tuyên truyền, quảng bá các tác phẩm văn học dân gian trên các phương tiện truyền thông đại chúng. Đưa các tác phẩm văn học dân gian vào các sinh hoạt thường xuyên tại các thiết chế văn hóa nhằm định hướng cho người dân ý thức gìn giữ, bảo tồn văn học dân gian của dân tộc mình. Thực hiện các chương trình, dự án, kế hoạch bảo tồn, phát huy tác phẩm văn học dân gian của các dân tộc thiểu số để góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, thống nhất trong đa dạng của cộng đồng các dân tộc Việt Nam, với các đặc trưng dân tộc, nhân văn, dân chủ và khoa học.

2. Yêu cầu

- Đưa các chỉ tiêu thực hiện cụ thể của Đề án vào Nghị quyết, chương trình, kế hoạch hành động của cấp ủy, chính quyền, của cơ quan, đơn vị, địa phương theo định kỳ từng năm, từng giai đoạn để tập trung lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức triển khai thực hiện hiệu quả các nội dung theo kế hoạch đề ra.

- Việc xây dựng, tổ chức thực hiện Kế hoạch phải gắn với các giải pháp đồng bộ, toàn diện, đảm bảo tính khả thi. Lồng ghép việc triển khai thực hiện Đề án với các chương trình, đề án, dự án khác của trung ương, địa phương phù hợp với đặc điểm, điều kiện của huyện. Lựa chọn nghiên cứu, bảo tồn, phát huy giá trị văn học dân gian của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch, kinh tế - xã hội tại địa phương; đầu tư có trọng tâm, trọng điểm, bảo tồn và phát huy văn học dân gian một cách hiệu quả, đồng bộ.

II. MỤC TIÊU

1. Giai đoạn 2023 - 2026

- Phối hợp với các cơ quan liên quan làm tốt công tác sưu tầm, nghiên cứu và tổ chức thực hiện công tác kiểm kê theo định kỳ để lập danh mục di sản văn hóa phi vật thể về văn học dân gian các dân tộc thiểu số;

- Phân đầu sưu tầm, số hóa 30% tác phẩm văn học dân gian của các dân tộc thiểu số, xây dựng cơ sở dữ liệu số về văn học dân gian các dân tộc thiểu số để lưu trữ, truyền dạy;

- Phân đầu 40% các tác phẩm văn học dân gian của các dân tộc thiểu số có nguy cơ mai một được áp dụng các biện pháp bảo tồn, tư liệu hóa;

- Phân đầu 50% tác giả, nghệ nhân thuộc lĩnh vực di sản văn hóa phi vật thể nói chung và văn học dân gian của các dân tộc thiểu số nói riêng được hưởng chính sách hỗ trợ trong hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể;

- Phân đầu 50% các công chức, viên chức văn hóa, nghệ nhân, tác giả dân gian, trưởng thôn, người có uy tín... được tập huấn, bồi dưỡng về công tác bảo tồn, phát huy giá trị văn học dân gian các dân tộc thiểu số;

- Phân đầu 40% trong đó có trường dân tộc nội trú và các cấp trường tại địa phương vùng đồng bào dân tộc thiểu số đưa thể loại văn học dân gian vào hoạt động sinh hoạt ngoại khóa, tổ chức ngày hội, giao lưu, liên hoan cho học sinh;

- Phân đầu hình thành được 02-03 câu lạc bộ, đội văn nghệ dân gian/01 xã vùng dân tộc thiểu số để thực hành, biểu diễn và trao truyền các thể loại văn học dân gian;

- Tham gia đầy đủ các cuộc hội thảo khoa học, các hội thi, các cuộc phát động sưu tầm văn học dân gian của các dân tộc thiểu số do trên tổ chức.

2. Giai đoạn 2027 - 2030

- Phối hợp hoàn thành công tác kiểm kê, đánh giá, phân loại và lập danh mục di sản văn hóa phi vật thể các thể loại văn học dân gian của các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện;

- Phân đầu sưu tầm, số hóa 50% các tác phẩm văn học dân gian của các dân tộc thiểu số, xây dựng cơ sở dữ liệu số về văn học dân gian các dân tộc thiểu số để lưu trữ, nghiên cứu, phát huy, truyền dạy;

- Phân đầu 60% các tác phẩm văn học dân gian của các dân tộc thiểu số có nguy cơ mai một được áp dụng các biện pháp bảo tồn, tư liệu hóa;

- Phân đầu 80% tác giả, nghệ nhân thuộc lĩnh vực di sản văn hóa phi vật thể nói chung và văn học dân gian của các dân tộc thiểu số nói riêng được hưởng chính sách hỗ trợ trong hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể;

- Phân đầu 80% các công chức, viên chức văn hóa, nghệ nhân, tác giả dân gian, trưởng thôn, người có uy tín... được tập huấn, bồi dưỡng về công tác bảo tồn, phát huy giá trị văn học dân gian các dân tộc thiểu số;

- Phân đầu 60% trong đó có trường dân tộc nội trú và các cấp trường tại địa phương vùng đồng bào dân tộc thiểu số đưa thể loại văn học dân gian vào hoạt động sinh hoạt ngoại khóa, tổ chức ngày hội, giao lưu cho học sinh;

- Phân đầu hình thành được 03-05 câu lạc bộ, đội văn nghệ dân gian/01 xã vùng dân tộc thiểu số để thực hành, biểu diễn và trao truyền các thể loại văn học dân gian;

- Tham gia đầy đủ các cuộc hội thảo khoa học, các hội thi, các cuộc phát động sưu tầm văn học dân gian của các dân tộc thiểu số do trên tổ chức.

III. NỘI DUNG, NHIỆM VỤ THỰC HIỆN

1. Triển khai các cơ chế, chính sách của Trung ương, của tỉnh cho các tác giả, nhà nghiên cứu, nghệ nhân, người tổ chức thực hành, trao truyền để bảo tồn và phát huy giá trị văn học dân gian của các dân tộc thiểu số

Khuyến khích và tạo điều kiện cho câu lạc bộ văn học nghệ thuật, thư viện tham gia các hoạt động sưu tầm, thống kê, phân loại, dịch thuật, bảo tồn và phát huy giá trị văn học dân gian các dân tộc thiểu số, cũng như khuyến khích việc xã hội hóa trong hoạt động này.

2. Phối hợp khảo sát, sưu tầm, kiểm kê và lập danh mục thể loại văn học dân gian truyền thống của các dân tộc thiểu số

- Phối hợp tổng kiểm kê văn học dân gian của đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện để phân loại, lập danh mục thể loại văn học dân gian của các dân tộc thiểu số;

- Phối hợp khảo sát, kiểm kê, đánh giá thực trạng và lựa chọn lập danh mục di sản văn hóa phi vật thể về văn học dân gian các dân tộc thiểu số và lập hồ sơ khoa học đề nghị đưa vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

3. Tham gia các chương trình truyền dạy, bồi dưỡng, tập huấn về văn học dân gian của các dân tộc thiểu số

Tham gia các cuộc thi, hội thảo chủ đề về văn học dân gian các dân tộc; các lớp tập huấn, bồi dưỡng nâng cao năng lực, kỹ năng đào tạo cho lực lượng kế thừa, các nghệ nhân, các tác giả, nhà văn, nhà thơ trẻ, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ, nhà nghiên cứu làm công tác kiểm kê, sưu tầm, nghiên cứu văn học dân gian các dân tộc thiểu số.

4. Bảo tồn và phát huy giá trị văn học dân gian các dân tộc thiểu số trong các lễ hội truyền thống, sinh hoạt văn hóa, liên hoan văn nghệ quần chúng và các không gian diễn xướng, thực hành phù hợp

- Đổi mới, nâng cao chất lượng tổ chức, tham gia các hội thi, hội diễn, liên hoan, giao lưu văn hóa nghệ thuật quần chúng gắn với việc khai thác, chuyển thể các tác phẩm văn học dân gian trở thành các tiết mục văn hóa, văn nghệ được công diễn trong các dịp Ngày hội Đại đoàn kết các dân tộc Việt Nam, Ngày Di sản văn hóa Việt Nam... tại các thiết chế văn hóa cơ sở.

- Đưa các tác phẩm văn học dân gian vào sinh hoạt thường xuyên tại các thiết chế văn hóa; triển khai thực hiện các đề tài, dự án bảo tồn và phát huy các tác phẩm văn học dân gian của các dân tộc thiểu số; tạo điều kiện hỗ trợ các không gian diễn xướng, thực hành các di sản văn hóa phi vật thể, trong đó có tác phẩm văn học dân gian của các dân tộc thiểu số.

- Hỗ trợ cộng đồng các dân tộc phát huy vai trò của quy ước, hương ước trong bảo tồn các giá trị văn hóa. Tổ chức hội nghị các dân tộc để tôn vinh và phát huy vai trò của chủ thể văn hóa. Ưu tiên bảo tồn, phát huy tiếng nói, chữ viết của các dân tộc thiểu số có nguy cơ mai một.

5. Đưa các tác phẩm văn học dân gian tiêu biểu của các dân tộc thiểu số vào hoạt động giáo dục ngoại khóa tại trường học

- Tăng cường công tác giáo dục, tuyên truyền, giới thiệu các tác phẩm văn học dân gian của các dân tộc thiểu số cho các đối tượng học sinh, thanh niên.

- Hỗ trợ các nghệ nhân người dân tộc thiểu số truyền dạy văn học dân gian cho thanh, thiếu niên vùng đồng bào các dân tộc thiểu số. Gắn việc bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống với bảo tồn ngôn ngữ các dân tộc thiểu số, đặc biệt là các ngôn ngữ có nguy cơ mai một.

- Phát huy có hiệu quả các thiết chế nhà văn hóa vùng đồng bào các dân tộc thiểu số để thu hút đồng bào đến giao lưu, học hỏi, sáng tạo, cùng tham gia biểu diễn những tác phẩm văn học dân gian, tạo không khí sinh hoạt vui tươi, lành mạnh gắn với các hoạt động tuyên truyền, giáo dục, học tập, phổ biến chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước.

6. Tuyên truyền, phổ biến, giới thiệu các tác phẩm văn học dân gian

- Tăng cường tuyên truyền, phổ biến, vận động các tầng lớp Nhân dân, nhất là đồng bào các dân tộc thiểu số tích cực tham gia công tác bảo tồn, phát huy giá trị văn học dân gian thông qua các phương tiện thông tin đại chúng.

- Trưng bày chuyên đề về di sản văn hóa các dân tộc tại thư viện huyện; Bảo tàng. Đẩy mạnh thông tin, tuyên truyền, quảng bá giới thiệu về các giá trị di sản văn hóa các dân tộc nói chung và đối với các tác phẩm văn học dân gian nói riêng dưới nhiều hình thức; nâng cao hiệu quả hoạt động của các phương tiện thông tin đại chúng, đặc biệt là môi trường mạng Internet, các nền tảng xã hội.

- Đẩy mạnh xã hội hóa, khuyến khích các tổ chức, cá nhân tham gia tuyên truyền, phổ biến, giới thiệu giá trị của các tác phẩm văn học dân gian. Đồng thời, tuyên truyền giới thiệu văn học dân gian thông qua các hội thi, hội diễn, lễ hội ...

7. Ứng dụng khoa học, công nghệ, trọng tâm là công nghệ số trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị văn học dân gian của đồng bào dân tộc thiểu số

- Phổ biến, lưu trữ các tác phẩm văn học dân gian thông qua công nghệ số; tăng cường công tác bảo tồn và phát huy giá trị của văn học dân gian thông qua các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, du lịch cộng đồng.

- Đẩy mạnh công tác sưu tầm, bổ sung, lưu giữ sách cổ của các dân tộc thiểu số tại các địa phương. Tiếp tục đẩy mạnh chuyển đổi số trong bảo tồn, phát huy giá trị văn học dân gian của các dân tộc thiểu số; lưu trữ sách cổ của các dân tộc thiểu số phục vụ bạn đọc tại thư viện.

- Khai thác, phát huy tài nguyên số về văn học dân gian các dân tộc thiểu số trên các nền tảng công nghệ thông tin và mạng xã hội.

IV. KINH PHÍ THỰC HIỆN

- Nguồn ngân sách nhà nước theo phân cấp quản lý hiện hành;
- Nguồn huy động xã hội hóa;
- Nguồn thu hợp pháp khác theo quy định của pháp luật.

V. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Phòng Văn hóa và Thông tin

- Là cơ quan đầu mối, chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan tham mưu, đề xuất Ủy ban nhân dân huyện chỉ đạo triển khai thực hiện kế hoạch này; giúp Ủy ban nhân dân huyện theo dõi, nắm tình hình và đôn đốc các phòng, ban, ngành, cơ quan, đơn vị liên quan tổ chức triển khai các nhiệm vụ được phân công theo kế hoạch đề ra bằng các chương trình, kế hoạch cụ thể theo từng năm, giai đoạn;

- Chủ trì tổng hợp tình hình, kịp thời đề xuất, giải quyết những vấn đề vướng mắc, phát sinh; đôn đốc, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị liên quan xây dựng kế hoạch thực hiện đề án theo chức năng, nhiệm vụ được giao;

- Chủ trì, phối hợp với cơ quan, đơn vị liên quan hướng dẫn, đôn đốc thông tin, tuyên truyền về công tác bảo tồn, phát huy văn học dân gian các dân tộc thiểu số; hỗ trợ các giải pháp về công nghệ thông tin, chuyển đổi số, truyền thông trong bảo tồn di sản văn hóa;

- Chủ trì triển khai thực hiện các nội dung thuộc Dự án 06 “Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch”; nghiên cứu, đề xuất ban hành cơ chế, chính sách bảo tồn, phát huy, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số;

- Trên cơ sở mục tiêu, nhiệm vụ của kế hoạch, xây dựng cụ thể dự toán kinh phí, trình cấp có thẩm quyền xem xét, quyết định. Chủ trì phối hợp với các cơ quan liên quan tham mưu các giải pháp huy động nguồn xã hội hóa để thực hiện Kế hoạch.

2. Phòng Tài chính - Kế hoạch

Hàng năm thẩm định kinh phí do các cơ quan, đơn vị xây dựng, căn cứ khả năng cân đối ngân sách, tham mưu cấp có thẩm quyền bố trí nguồn kinh phí để thực hiện các nhiệm vụ tại Kế hoạch.

3. Phòng Giáo dục và Đào tạo

- Chủ trì phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan xây dựng, biên soạn nội dung tuyên truyền, giáo dục về văn học dân gian truyền thống tích hợp, lồng ghép trong tài liệu giáo dục địa phương ở từng cấp học; nghiên cứu đưa các tác phẩm văn học dân gian vào giảng dạy ngoại khóa trong các nhà trường;

- Phối hợp với Phòng Văn hóa và Thông tin, các cơ quan, đơn vị liên quan xây dựng chương trình triển khai thực hiện nhiệm vụ của Kế hoạch theo lộ trình phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của ngành. Chỉ đạo các nhà trường tổ chức, tham gia các cuộc thi, liên hoan, giao lưu, nghiên cứu tìm hiểu về văn học dân gian truyền thống đối với học sinh; tạo điều kiện cho học sinh tham gia các dịp lễ, tết, ngày hội truyền thống và các chương trình văn hóa nghệ thuật của các dân tộc thiểu số do địa phương và tỉnh tổ chức.

4. Trung tâm Văn hóa, Thể thao và Truyền thông

Phối hợp với Phòng Văn hóa và Thông tin và các cơ quan, đơn vị triển khai những nội dung có liên quan; tăng cường công tác tuyên truyền, quảng bá, giới thiệu những giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số trên các hệ thống loa truyền thanh, trang thông tin điện tử cấp huyện, xã và nền tảng số.

5. Đề nghị Ủy ban Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội huyện

Căn cứ chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của đơn vị chỉ đạo, tăng cường công tác tuyên truyền, vận động đoàn viên, hội viên các cấp và các tầng lớp Nhân dân thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về bảo tồn và phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam.

6. Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn

- Xây dựng Kế hoạch triển khai thực hiện các nhiệm vụ trong Kế hoạch này phù hợp với đặc điểm, điều kiện của địa phương mình;

- Phối hợp với Phòng Văn hóa và Thông tin, các phòng, ban, ngành liên quan trong quá trình triển khai thực hiện.

Ủy ban nhân dân huyện yêu cầu Thủ trưởng các phòng, ban, ngành huyện, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn căn cứ Kế hoạch này tổ chức triển khai thực hiện và báo cáo kết quả thực hiện định kỳ hằng năm hoặc theo yêu cầu về Ủy ban nhân dân huyện qua Phòng Văn hóa và Thông tin huyện tổng hợp, báo cáo./.

(Có Biểu phụ lục dự kiến thời gian và nhiệm vụ kèm theo)

Nơi nhận:

- Sở VH,TT&DL;
- TT Huyện ủy;
- TT HĐND huyện;
- CT, PCT UBND huyện;
- Các phòng, ban, ngành huyện;
- UB MTTQ và các TCCT-XH huyện;
- UBND các xã, thị trấn;
- Lưu: VT, PVHTT.

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Dương Thị Thép